

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยสรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ลักษณะของเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อาชีพและหมู่บ้านที่อาศัยอยู่
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร อยู่ในระดับปานกลาง

2. ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร แยกต่างหาก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จำนวน 5,558 คน (สำนึกทะเบียนท้องถิ่น กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2555)

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จำนวน 374 คน โดยผู้วิจัยหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamanae, 1973 : 727)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ซึ่งเป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert Five Rating Scales) แยกประเด็นคำถามครอบคลุมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 5 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่รวบรวมได้ตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้อง
2. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์แล้วลงรหัสตามแบบการลงรหัส

(Coding Form)

3. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อ กำหนดไว้ 5 ระดับ

ระดับความคิดเห็นมากที่สุด	กำหนดให้ 5 คะแนน
ระดับความคิดเห็นมาก	กำหนดให้ 4 คะแนน
ระดับความคิดเห็นปานกลาง	กำหนดให้ 3 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อย	กำหนดให้ 2 คะแนน
ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด	กำหนดให้ 1 คะแนน
4. นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลโดย

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

4.1 การวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกเป็นรายด้าน และรายชื่อเพื่อหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้มาไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้ (รังสรรค์ สิงห์เลิศ. 2551 : 186)

ค่าเฉลี่ย	ความคิดเห็น
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด
1.81 – 2.60	น้อย
2.61 – 3.40	ปานกลาง
3.41 – 4.20	มาก
4.21 – 5.00	มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 52.14) รองลงมา เป็นชาย (ร้อยละ 47.86) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 34.75) รองลงมา เป็น มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 31.81) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 20.05) และปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 13.39) อาชีพ ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกร/รับจ้าง (ร้อยละ 52.41) รองลงมา เป็น ค้าขาย/ธุรกิจ (ร้อยละ 27.00) และ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 20.59) หมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ส่วนใหญ่ อยู่ หมู่ 6 (ร้อยละ 12.56) รองลงมา เป็น หมู่ 4 (ร้อยละ 11.76) หมู่ 7 (ร้อยละ 11.22) หมู่ 3 (ร้อยละ 9.09) หมู่ 15 (ร้อยละ 8.55) หมู่ 8 (ร้อยละ 7.75) หมู่ 5 (ร้อยละ 7.48) หมู่ 9 (ร้อยละ 6.68) หมู่ 2 (ร้อยละ 6.41) หมู่ 10 (ร้อยละ 5.61) หมู่ 14 (ร้อยละ 5.34) หมู่ 12 (ร้อยละ 3.74) หมู่ 11 (ร้อยละ 3.45) และ หมู่ 1 (ร้อยละ 1)

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.02$) เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา ($\bar{X} = 3.73$) ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบว่ามีการนำแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ($\bar{X} = 3.20$) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงานโครงการ ($\bar{X} = 2.84$) ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 2.80$) และ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.53$)

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวม ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันหนึ่งด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย การมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ได้จากเครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบสอบถาม มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะนำมาอภิปรายเพื่อตอบข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ ดังนี้

1. ระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ผลการวิจัย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลางเป็น ไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์ระดับท้องถิ่นของประชาชน ตามกฎหมายกำหนดไว้นั้น ยังไม่มีการสนับสนุนหรือให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องสิทธิหน้าที่และความเป็นเจ้าของท้องถิ่นเท่าที่ควร ประกอบกับสังคมในประเทศไทยในอดีต ในการพัฒนาด้านต่าง ๆ นั้น เป็นลักษณะที่รัฐบาลส่วนกลางเป็นหน่วยงานที่วางแผนและพัฒนาเองมาโดยตลอด โดยไม่ได้ปลุกฝังการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองมานาน ทำให้ความรู้สึกที่ต่อรองรับการพัฒนาที่เกิดจากภาครัฐเป็นสิ่งที่ประชาชนเคยชิน เมื่อมีการกระจายอำนาจให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนจึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งถือว่าเป็นการพัฒนาแบบมีระบบนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

สอดคล้องกับ เรื่องยศ ปรีดี (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบทจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบทจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สมพาน ชันเงิน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ เรณู คุปต์ชัยเชียร และคณะ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความรู้ ความเข้าใจทัศนคติ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการบริหารงานในองค์การบริหารส่วนตำบลในระดับ

ปานกลาง สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเตื้อ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอ นาควน จังหวัดมหาสารคาม พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ ชลธิชา มีแสง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง ติดตามสถานการณ์ทางการเมือง ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สุดาพรรณ มีบัว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิก ประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบลในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ อังคณา วงษ์นอก (2547 : บทคัดย่อ) ได้ ทำการศึกษา การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตอำเภอนาควน จังหวัดมหาสารคาม พบว่า การบริหารในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ มังกร ศรีษะโคตร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล กรณีศึกษา : ตำบลคงใหญ่ อำเภอนาโพธิ์ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบลอยู่ในระดับปานกลาง เหตุผลที่สอดคล้อง อาจเป็นเพราะว่าในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในปัจจุบัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ถือได้ว่ายังอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งหน่วยงานราชการควรที่จะนำประเด็นดังกล่าวไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เหมาะสม ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ส่งผลให้การทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนุญ และหลักการกระจายอำนาจ ที่มุ่งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ นริศ ชำนุรักษ์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองบัวลำภู ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่หรือร้อยละ 74.70 มีส่วนร่วม ต่อการดำเนินงานพัฒนาชนบทของสภาตำบลอยู่ในระดับต่ำ ไม่สอดคล้องกับคารม คำพิฑูรย์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาการบริหารจัดการในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ไม่สอดคล้องกับ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัด เชียงใหม่ พบว่า สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับที่ต่ำ ไม่สอดคล้องกับนวนน้อย ศรีรัตน์ และคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการตรวจสอบการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบล ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ไม่สอดคล้องกับ โกมินทร์ กุลเวชกิจ (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมทาง การเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมน้อย เหตุผลที่ไม่สอดคล้อง อาจเป็นเพราะว่าส่วนมากผลการวิจัยที่ไม่สอดคล้องนั้นระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งในบางท้องถิ่นการส่งเสริมให้ประชาชนให้มีส่วนร่วม หรือการให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาท้องถิ่นตนเองของประชาชน โดยประชาชนมีส่วนร่วมสำคัญในการพัฒนานั้น ยังเป็นในลักษณะของการให้หน่วยงานราชการเป็นผู้ตัดสินใจเองดังเช่นในอดีต ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่คุ้นเคยกับระบบพัฒนาที่รวมศูนย์การพัฒนา ไม่คุ้นเคยกับหลักการกระจายอำนาจมากนัก

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ และหมู่บ้านที่อาศัยอยู่ ผลการวิจัย พบว่า

2.1 จากสมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศ แตกต่างกัน โดยรวมมีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก ได้ให้ความสำคัญทั้งเพศหญิงและเพศชายในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ตั้งแต่ขั้นการมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา จนถึงขั้นการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ซึ่งจะ เป็นแนวทางที่ดีในการพัฒนาองค์กรภาคท้องถิ่น เพราะในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นปัจจัยหลักสำคัญ ก็คือการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในทุกภาคส่วน ตั้งแต่การร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนา ร่วมกันรับผลประโยชน์ ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ได้กระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น ได้มีอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง ตามกรอบของกฎหมายที่กำหนดไว้ เพื่อผลสัมฤทธิ์คือการบริการประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตย เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง อาจเป็นเพราะว่าในระดับท้องถิ่นนั้นให้ความสำคัญกับเพศชาย ถือเป็นผู้นำในการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับชุมชน เห็นได้จากเปอร์เซ็นต์ของการสมัครสมาชิกของท้องถิ่นนั้น เพศชายจะมีเปอร์เซ็นต์มากกว่า และสังคมไทยก็มีส่วนในการทำให้เพศชายมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่นอยู่แล้ว

สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพาน จันทร์เงิน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย ผลการเปรียบเทียบเพศ แยกต่างกัน โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ผลการวิจัยสอดคล้องกันอาจเป็นเพราะว่า พื้นที่ในการวิจัยทั้งสองให้ความสำคัญกับเพศชายและหญิงโดยรวม ไม่แตกต่างกัน แนวคิด การส่งสมองค์ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในระดับท้องถิ่นนั้นมีความไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับ มังกร ศรีษะโคตร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตำบล กรณีศึกษา : ตำบลคงใหญ่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ โดยทำการศึกษาตัวแปรด้าน เพศ อายุ ตำแหน่งทางสังคม อาชีพ รายได้ ความต้องการมีเกียรติยศ ความต้องการมีความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนบ้าน ความคาดหวังต่อรางวัลประกวด พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาตำบล ไม่สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าเมื่อจำแนกตามเพศ แยกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ จอห์นและนอร์แมน (John and Norman, 1977 อ้างถึงใน มนตรี เทอดธีระกุล. 2543 : 39-40) ที่ได้จำแนกปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคคลไว้ โดยได้ระบุว่าเพศเป็นตัวแปรที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล พบว่า เพศหญิงมีแนวโน้มเข้าร่วมในการพัฒนามากกว่าเพศชาย เหตุผลที่ไม่สอดคล้องนั้น อาจเป็นเพราะว่าบางพื้นที่ของท้องถิ่นได้จัดระบบการมีส่วนร่วม มีการตั้งองค์กรต่าง ๆ มีงบประมาณเพียงพอที่จะสนับสนุนกระบวนการดังกล่าวทำให้ประชาชนผู้เข้าร่วมได้มองเห็นปัญหาด้วยตนเอง ไม่ได้ถูกชี้นำ จึงทำให้การมีส่วนร่วมเกิดความแตกต่างกันในบางโครงการหรือในบางเรื่องที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาประกอบ

2.2 จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษา แยกต่างกัน

มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ระดับการศึกษาของประชาชนแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงให้เห็นว่า ประชาชนส่วนมากมีความรู้

ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ขององค์กรท้องถิ่นที่เป็นหน่วยราชการ มาจากการกระจายอำนาจมาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง นั้นอยู่ในระดับเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้จัดทำ โครงการเสริมความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และผลดีของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา คุณภาพชีวิต ที่ต้องนำเอาความ แตกต่างของประชาชนมาเปรียบเทียบเพื่อจะได้พัฒนาไปตามความแตกต่างกัน ๆ

สอดคล้องกับสมพาน ชันเงิน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อโครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธร กิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับสมศักดิ์ พรหมเตือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำ วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอนาขูน จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าระดับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 เหตุผลที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของที่ดังกล่าว

2.3 จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอาชีพ แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอ เสิง นกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้ง ไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอสิงนกทา จังหวัดยโสธร ได้ เข้าถึงประชาชนในการเชิญเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทุกสาขาอาชีพ โดยไม่ได้เฉพาะเจาะจง ไปยังกลุ่มบุคคลสาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่ง โดยเฉพาะการให้บริการสาธารณะขององค์การบริหาร ส่วนตำบลด้วยเช่นกันก็ต้องทำตามหน้าที่โดยต้อง ไม่เลือกปฏิบัติ

สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเตือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาขูน จังหวัด มหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่า จำแนกตามอาชีพ ไม่ แตกต่างกันทางสถิติ เหตุผลที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น อาจเป็น เพราะ ว่า อาชีพถึงแม้เป็นอาชีพเดียวกัน แต่ในระดับพัฒนาของแต่ละท้องถิ่นนั้นไม่เหมือนกัน มีความสมบูรณ์ อุปสรรค ปัญหา ต่างกัน การวิจัยเรื่องเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันจึงมีผลการวิจัยที่ สอดคล้องและไม่สอดคล้องกัน

ไม่สอดคล้องกับ ชลธิชา มีแสง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ อาชีพ ไม่สอดคล้องกับสุดาวรรณ์ มีบัว (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกประชาคมตำบล คือ อาชีพ

2.4 จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ระดับการศึกษาของประชาชนแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนมากมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ขององค์กรท้องถิ่นที่เป็นหน่วยราชการมาจากการกระจายอำนาจมาให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนร่วมพัฒนาท้องถิ่นของตนเองนั้นอยู่ในระดับเดียวกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากการที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้จัดทำโครงการเสริมความรู้เกี่ยวกับประโยชน์และผลดีของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การศึกษา คุณภาพชีวิต ที่ต้องนำเอาความแตกต่างของประชาชนมาเปรียบเทียบเพื่อจะได้พัฒนาไปตามความต่างต่างนั้น ๆ

สอดคล้องกับ สมพาน ชันเงิน (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อ โครงการหมู่บ้านชุมชนและมวลชนสัมพันธ์ของสถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอเฝ้าไร่ จังหวัดหนองคาย พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมและรายข้อ ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่สอดคล้องกับ สมศักดิ์ พรหมเคือ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม โดยจำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เหตุผลที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ดังกล่าว

2.5 จากสมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

ตามบทบาทหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2536 ได้ให้ความเสมอภาคในการเชิญประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาและร่วมตรวจสอบการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกหมู่บ้าน โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละ 2 คนเป็นผู้ประสานงานหลักเหมือนกันจึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้ประชาชนที่มีหมู่บ้านที่อาศัยอยู่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัย ทำให้ผู้วิจัย ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์้องค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

- 1.1 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดความต้องการในการพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล ร่วมกับคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล
- 1.2 ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าร่วมในการวางนโยบาย แผนงาน โครงการหรือกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหของหมู่บ้าน ตำบล
- 1.3 เชิญประชาชนเข้าร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อพิจารณาร่างแผนพัฒนา ฯ
- 1.4 เชิญประชาชนร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจ้างร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา เพราะจากผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลสามแยก อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร พิจารณาค่าเฉลี่ยทั้งหมด 5 ด้านปรากฏว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบเนื้อหาของแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย